

CAPÍTOL 12

A l'hora de sopar, les seves companyes de dispesa ja l'esperaven deleroses de continuar l'interrogatori iniciat a l'hora de dinar.

La Joëlle, era la més joveneta, prima amb una gran cabellera negra fins a mitja esquena que li recordava la de la Caterina, era una noia senzilla, discreta, d'una bellesa grega, hieràtica, quasi olímpica. Estudiava medicina i el seu objectiu era anar a treballar a l'Àfrica un cop acabada la carrera.

La Margot portava una mitja cabellera rosada, més refeta de cos que la Joëlle i de família de juristes, seguia la tradició familiar dels barons. Era l'única alumna femenina de dret, però això no la incomodava, els seus companys la tractaven d'igual a igual amb algunes excepcions, sobretot en adonar-se que els superava amb capacitats.

La Fabienne, filla d'un militar d'alta graduació, estudiava biologia tot i que a ella el que li agradava era la carrera militar, però en el seu cas no li va ser possible, ja que l'exèrcit no era un lloc per a dones.

La Camil·la es va interessar a parlar amb la Margot, era de qui en podia treure més profit en el seu futur, possiblement la necessitaria més que a les altres. Però aquell vespre totes volien saber coses d'Espanya.

—Explica'ns coses d'Espanya, m'han dit que és un país molt bonic, i que no fa tant de fred com aquí —va demanar la Margot.

—Doncs, si voleu que us ho digui, jo a Espanya no hi he estat mai. Vull dir a la part d'Espanya on es parla espanyol.

—Així, tu no parles espanyol? —li preguntà la Fabienne estranyada.

—Sí que el parlo, però a casa i a tot el poble parlem en català que és la nostra llengua. A més el català s'assembla més al francès, per això i tinc més facilitat. Per cert, sabeu que al sud de França també es parla català?

—Apa! No ens vulguis engalipar tu ara —va dir la Fabienne—, a França es parla francès a tot arreu, és la llengua oficial.

—L'espanyol també és la llengua oficial d'Espanya, però hi ha altres llengües com a tot arreu que encara que no siguin reconegudes són les que parla la gent. —llavors va sortir la Camil·la lluitadora— El centralisme dels estats està fent tot el possible per eliminar-les, però la gent s'hi resisteix, forma part de la seva cultura.

—La Camil·la té raó —seguí la Margot—, un cosí meu que ja ha acabat la carrera i és jutge al País Basc, em va dir que la llengua que parlen allà no l'entén de res.

—I a Bretanya parlen el bretó, que també és diferent del francès. —reblà la Joëlle.

—Doncs jo sé que amb el francès puc anar a tot el món —va dir la Fabienne—, és una llengua internacional i la que parla més gent al món, m'ho va dir el meu pare.

—El fet de tenir tantes llengües diferents i no poder-nos entendre és un càstig de Déu —afegí la Fabienne, que era la més catòlica de totes.

—Amb què ens surts tu ara? —s'exclamà la Margot

—No ho heu estudiat a la Bíblia? Després del diluvi universal, els homes, que entre ells s'enteniën tots, van voler construir una torre alta fins al cel per poder-se salvar si venia un altre diluvi. Es va anomenar la torre de Babel perquè Déu, per castigar-los per la supèrbia, va fer que tots parlessin idiomes diferents i així no s'entenguessin i no poguessin continuar l'obra.

—Fabiënne —li va dir la Camil·la—, suposo que vens d'una família molt religiosa, però la Bíblia no la pots prendre al peu de la lletra, és una manera d'explicar la creació del món a una gent de l'antigor, amb poca cultura i que mai haurien entès la realitat. O creus que el món es va fer en sis dies?

—És clar que ho crec, per què no ho he de creure? És dogma de fe.

—Doncs mira quin Déu tan intel·ligent, després de la torre de Babel, quan els apòstols van haver d'anar a predicar els evangelis per tot el món, segons la Bíblia, Déu va haver de fer baixar l'Esperit Sant i els hi va posar unes llengües de foc damunt del cap per tal que poguessin parlar totes les llengües.

—La veritat és que tot això és molt inversemblant —va dir la Joëlle— jo hi penso moltes vegades i si ho pregunto a algun capellà, tots acaben reconeixent que ells tampoc ho veuen clar, però com que és un dogma de fe, doncs t'ho has de creure per força i sinó, és que no tens fe. Tot ho basen en la fe. A vegades penso que ens tracten com a criatures.

Les tres noies estaven fetes un embolic. Eren els començaments en què les dones podien estudiar i accedir a la cultura. Eren poques, però les que s'hi atrevien eren lluitadores. S'havien d'espolsar de sobre tota la rèmora d'una societat patriarcal imperant durant segles, d'una religió castradora, unidireccional, on la dona no hi tenia entrada i només tenia encomanades tasques accessòries. L'arribada de la Camil·la les va commocionar. De primer els va semblar una desvergonyida, una descreguda, però a mesura que hi anaven discutint, s'adonaven que tot el que deia tenia sentit. De la primera impressió pertorbadora, van anar evolucionant cap a una visió més heterogènia, més avançada. La procedència i la família de cada una d'elles determinaven les seves opinions. La Fabiënne havia viscut en llocs diferents de França seguint els destins del seu pare, però sempre havia residit en casernes militars tancades amb poques sortides a fora. Ara, sola a París i en un ambient estudiantil, començava a veure el món d'una altra manera i es qüestionava coses que no s'havia pensat mai que es preguntaria.

Aquell vespre en ficar-se al llit, la Camil·la estava neguitosa, la xerrameca a l'hora de sopar amb les noies que no acabaven d'entendre aquella nena espanyola que no ho volia ser, i el seu ventre que s'anava inflant, i que no passarien gaires dies sense que algú s'adonés que allò no era de menjar massa. Volia sondejar quin seria el millor moment per parlar-ne i com enfocar el tema, però s'adormí, cansada com estava, en un tres i no res.

L'endemà es va llevar il·lusionada per començar la nova feina, va esmorzar amb les companyes i va marxar sense torbar-se cap al taller.

L'August ja hi era, sempre era el primer a arribar, sempre al peu del canó. Estava repassant la feina d'en Vincent i l'Eugène. Ell els hi marcava tota la composició i els elements accessoris del quadre, però sempre els donava un petit marge per tal que deixessin anar tot el seu potencial. Si alguna cosa se'ls hi escapava, ja ho corregiria ell mateix al final, abans de donar l'obra per acabada.

A les deu, la Camil·la ho tenia tot a punt esperant la Marian i mentre, van comentar amb l'August el contingut del quadre. No era un tema bíblic com ella creia, sinó pagà, de la mitologia grega, una Afrodita en un entorn original amb personatges masculins que l'observaven de lluny, extasiats per la seva enorme bellesa.

Passà un quart d'hora i la Marian no es presentava i l'August va enviar en Paul a buscar-la.

Al cap de deu minuts en Paul tornà consternat. La Marian no era a casa seva, el seu company de pis li havia dit que aquella nit no hi havia anat a dormir.

L'August s'enfurismà.

—Amb aquesta gent no s'hi pot confiar —exclamà aïrat—, quan no és un all és una ceba, ja en començo a estar tip, si en trobés una altra, l'endegaria a dida avui mateix.

—No et preguntaré a tu si en coneixes alguna altra perquè acabes d'arribar i no pots saber de ningú, sinó...

—A casa de madame Régine hi ha tres noies estudiants que potser ho farien. —apuntà la Camil·la sense cap convenciment.

—I ca! Ni parlar-ne, aquelles no es despullarien ni pel doble de diners de la Marian, ja ho vaig comentar a la Régine. A més, no tenen el tipus de la Marian.

—Mira, per no perdre el temps, pots provar de pintar les cames, estan bastant ben dibuixades, intenta entendre les ombres segons la llum del quadre i si no surt ja ho repintarem un altre dia, però crec que tu te'n pots sortir molt bé.

La Camil·la no havia pintat gaire de memòria, sense model, però tenint una bona base dibuixada i amb les ombres encaixades no li va semblar massa complicat i es va posar a la feina.

A migdia va anar a dinar deixant ben acabades les cames de l'Afrodita dels genolls fins als peus. Dit sigui de passada que els peus són una de les parts més difícils de representar, no són una part del cos massa visible i no guardem a la memòria la seva forma veritable.

L'August va esperar que marxés per anar a donar un cop d'ull i va fer un sospir tranquil·litzador, aquesta mossa el podia treure de l'atzucac en què l'havia ficat la Marian. No hi va saber trobar el més petit defecte, les ombres estaven molt correctes i la sensació de volum molt reeixida. Va pensar de no afalagar-la massa, no calia tampoc que els altres li agafessin mania el primer dia.

En acabat de dinar, la Camil·la, en arribar al taller, es va trobar l'August en una acalorada discussió amb una dona que presentava un aspecte deplorable. Era una noia esvelta amb una gran cabellera negra, però mal girbada, bruta i amb unes ulleres molt marcades per no haver dormit gaire. El seu rostre havia sigut bell, però la mala vida l'havia atrocinat.

—Aquí la tens —bramà l'August—, mira si pots aprofitar alguna cosa.

La Camil·la ja havia deduït que es tractava de la Marian, la model i va sospirar alleujada.

—No pateixi senyor August, m'anirà molt bé de totes maneres, ja veurà —va dir la Camil·la mentre l'August s'allunyava taller enllà.

—Ets la Marian, oi? —va dir, dirigint-se a la noia.

—Sí, perdona que aquest matí no hagi vingut, si t'ho expliqués... —feu ella simulant avergonyiment.

—No cal, no et preocupis, pots treure't la roba i posar-te aquí perquè pugui veure si he pintat bé els peus i les cames.

L'August havia anat a l'altre costat del taller on estava component i dibuixant un altre quadre de mides considerables. A la distància no sentia els comentaris de les noies.

—Si trobés una altra feina, no em veurien més el pèl per aquí. El senyor August serà molt bon pintor, però no sap entendre res de les dones. Com que ell ha tingut una vida regalada, ha de tractar a tothom a coces.

—Dona, pensa que està nerviós. Veu que el temps se li tira a sobre i té les obres molt endarrerides. No va calcular bé el temps d'execució i ara ho paguem tots. Tomba't una mica cap allà —li va dir, assenyalant cap a la seva esquerra.

—Ja he mirat el quadre —comentà la Marian— les meves cames t'han quedat molt bé i al senyor August també li han agradat. Fixa't que m'ha dit que amb tu, potser no em necessitarà tant. Te'n surts molt bé sense model.

—Ui! No t'ho pensis, el dibuix estava ben fet i això representa molt, per dibuixar bé sí que necessito un model. Per aplicar el color, un cop has trobat el to, pots anar fent de memòria. Mira, ara et marcaré bé el límit de les ombres i buscaré el color de tota aquesta zona, el ventre i els pits. És un color diferent de les cames que estan molt influenciades pel color de l'aigua i tenen un to més fred.

—Amb tu estic més a gust —observà la Marian—, aquells dos —va dir assenyalant en Vincent i l'Eugène que estaven al fons— només se'n reien de mi, fent-me fer postures impossibles per tal de mirar-me si no són els pits, és el cul. A mi no m'importa que em mirin, ja hi estic avesada, però no m'agrada que em prenguin el pèl.

—Doncs ja ho veus, a partir d'ara seré jo qui treballarà amb tu. —li va dir la Camil·la per tranquil·litzar-la.

En marxar la Marian, la Camil·la va anar acabant de modelar el cos, fent els degradats de color tal com ja tenia marcats i ho va deixar per la següent sessió per poder treballar amb la pintura mig seca.

Amb un parell de dies més, la Camil·la va acabar la figura d'Afrodita i l'August li va comentar que l'endemà començaria un altre quadre que havia de representar Hèrcules aixecant una gran roca, en clara demostració de la seva gran força física. Però d'això ja en parlarien en el seu moment.

—Però, i els altres personatges del fons, no els he de pintar jo? —va dir la Camil·la, fent cara de no entendre res.

—No, aquells els farà en Rémy. Vull veure com se'n surt. Aquests estan a segona fila i no són tan importants. Tu, prefereixo que en comencis un altre perquè anem molt retardats.

Aquell diumenge, la Camil·la va aprofitar per visitar el museu del Louvre. Com que ja li havien avisat que tindria molta feina i que segurament no se l'acabaria si volia veure-ho tot, va decidir anar a veure el que més li interessava, la pintura barroca. Ja tindria temps, vivint a París, de tornar més vegades fins a veure'l completament.

Es va submergir en les sales de Rubens, Rembrandt i els italians, Correggio, Tiziano, Tintoretto, però sobretot Caravaggio, pel qual sentia una peculiar predilecció. El Louvre és un museu immens, però quedant-se tan sols al barroc, ja s'hi va passar tota la jornada, es va portar el dinar en una carmanyola i se'l va menjar sense treure els ulls dels quadres, absorta en el traç, els colors, el dibuix... Havia sentit parlar tant d'aquell museu i de les obres que contenia, que per fi, havent arribat l'hora de contemplar-les i tenint-les davant dels seus ulls, no donava crèdit al que veia. Estava radiant de felicitat, durant aquell dia va oblidar completament tots els seus maldecaps, l'embaràs, en Llorenç, el Bisbat, etc. Cap a la tarda, tot i que havia perdut la noció del temps, va anar a veure els pintors francesos, i es va passar més de mitja hora asseguda davant *El rai de la Medusa* de Géricault i mitja hora més contemplant *La llibertat guiant el poble* de Delacroix.

Aquella visita va ser molt profitosa. En reprendre la pintura al taller, va poder posar en pràctica tot el que havia après, i la seva pintura va evolucionar de manera evident. La llum de les obres barroques la va captivar, i ara tenia l'oportunitat de demostrar-ho en les obres que estaven fent al taller de l'August. Els nous corrents artístics tan innovadors, encara no havien calat en la societat parisenca. El gran públic volia veure i gaudir dels estils de tota la vida. Això que en van dir *impressionisme* no els feia el pes. Havien crescut en una cultura on el realisme marcava tendència i no entenien res més.